

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

Значну роль у формуванні майбутнього лідера займає сімейне виховання, де у батьків-лідерів ростуть діти з лідерськими якостями. Тобто, можна припустити що лідерські якості є певною мірою спадковими, а рівень їх розвитку залежить від того, які моделі поведінки батьків діти спостерігають в сім'ї, та від наслідування цих моделей ними в майбутньому.

Висновки. Проаналізувавши існуючі підходи до дослідження гендерного аспекту лідерства (ті, в яких гендерний фактор вважається головним, ті, в яких перевага надається лідерським якостям, теорії, в яких обидва аспекти розглядаються як рівноправні), слід зазначити наступне: результати емпіричних досліджень, незважаючи на їх величезну кількість, досить суперечливі, не мають загальної структури, що створює запит на розробку відповідного концепту. Причому, гендерна нерівність у лідерстві пояснюється в основному наявністю гендерних та культурних стереотипів, і тому від жінки-лідера вимагають більшої компетентності, у порівнянні з лідером-чоловіком; у групах, де домінують жінки, перевага надається чоловікам (іноді тільки за статевою ознакою); у «маскулінному суспільстві» жінка з маскулінними рисами може стати приреченою на внутрішній конфлікт, що робить її діяльність менш ефективною; прагнення до лідерства у жінки може розцінюватись, як додання власної «неповноцінності»; оскільки статус чоловіків у загальному у суспільстві вищий, первинне сприйняття чоловіка-лідера буде вищим.

Таким чином, мотивація до лідерства у студентської молоді – це складне утворення у структурі особистості, що включає багато потреб-компонентів, зокрема, потреби у владі, досягненні, афіліації, контролі, ризику, наявність яких забезпечує стійке прагнення займати лідерські позиції та демонструвати лідерську поведінку. Ці потреби найчастіше актуалізуються в юнацькому віці.

На основі теоретичного аналізу ми визначили, що мотивація до лідерства у студентів має внутрішній (індивідуальні потреби та мотиви лідерства, спрямованість особистості) та зовнішній компоненти (поведінка особистості).

Список використаної літератури

1. Бендас Т. В. Гендерные исследования лидерства. *Вопросы психологии*, 2000. т 1. С. 87- 95.
2. Бендас Т. В. Психология лидерства: Учебное пособие. СПб. : Питер, 2009. 448 с.:
3. Вержибок Г. В. Лидерство в социальном и образовательном пространстве: учеб.-метод. пособие. Минск : РИВШ, 2012. 362 с.
4. Ляхович Т. Р. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студентської молоді: теоретичний аспект. URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/art/4913>.
5. Appelbaum S. Gender and leadership? Leadership and gender? A journey through the landscape of theories. *Leadership & Organization Development Journal*. 2003. p. 43-51.

УДК 159.922.73 : 159.952] : 376 – 056.264

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УВАГИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ Кравчук У. здобувач ОС «магістр» спеціальності 016 «Спеціальна освіта. Логопедія», 6 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд.психол.наук, доцент Созонюк О. С.

Постановка проблеми. Останнім часом серед психологів, педагогів і батьків спостерігається інтерес до вивчення пізнавальної діяльності у дітей. Розвиток уваги, пам'яті, мислення є важливою частиною загального психічного розвитку дитини дошкільного віку.

Мета статті – обґрунтувати ефективність системи роботи з розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Виклад основного матеріалу. Увага дитини з мовленнєвими порушеннями має специфічні особливості. Вихователям, логопеду, психологу, які працюють з дітьми з мовленнєвими порушеннями, необхідно будувати свою роботу на основі взаємодії,

створюючи при цьому єдиний освітній процес. Тільки завдяки злагодженій роботі згаданих фахівців будуть реалізовані всі поставлені завдання виховання і навчання дитини-логопата.

На думку Г. Колесникової, спільна діяльність вихователів і логопеда організовується з метою підвищення ефективності корекційної роботи, виключення дублювання вихователями в організації освітньої роботи та занять логопеда, оптимізації організаційних і змістовних аспектів корекційно-педагогічної роботи вихователів і логопеда, як для всієї групи дітей, так і для кожної дитини [2, с. 249]

Як вважає С. Гецько, організація спільної діяльності вихователів і логопеда виступає у формі спільного вивчення змісту програми, за якою працює ЗДО, складання спільного плану роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями, а також передбачає знання вихователями змісту не тільки тих розділів, за якими вони проводять корекційно-розвивальну роботу, а й тих, за які стосуються логопедичної роботи [1, с. 72].

За словами Г. Кравченко та Г. Сіліної визначення недоліків загального і психічного розвитку на тлі мовленнєвих порушень, а також роботу з їх корекції та розвитку здійснюють у спільній діяльності практичний психолог, вихователі і логопед, при цьому прогнозуючи ефективність обраних форм корекційно-розвивального впливу, в тому числі при розвитку уваги. Практичний психолог визначає психологічні особливості дітей дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями і пропонує оптимальні прийоми виховного впливу в умовах корекційно-розвивальної роботи і занять, що проводяться логопедом і вихователями [3, с. 16].

На думку О. Стребелевої, розвитку уваги дітей дошкільного віку необхідні наступні умови:

- конкретні завдання виконуваної діяльності (дитина повинна чітко розуміти завдання і цілі, які дорослий висуває перед нею);
- звичні умови для діяльності (виконання дитиною діяльності в звичному місці, в певний час);
- виникнення непрямих інтересів (діяльність може і не викликати інтересу у дитини, але у неї повинен виробитися стійкий інтерес до кінцевого результату виконуваної діяльності);
- сприятливі умов для здійснення діяльності (дорослий створює такі умови для дитини, при яких виключаються негативно діючі подразники – шум, різкі звуки, запахи тощо);
- тренування уваги (за допомогою повторень і вправ, що сприяють вихованню спостережливості) [5, с. 206].

Увага виступає важливим психічним явищем, яке є організуючим чинником у роботі психіки для отримання і переробки інформації в процесі повсякденного життя, а також у всіх видах діяльності, і слугує показником інтелектуального розвитку дитини [4, с. 97].

Ю. Гаркуша називає 4 етапи формування довільної уваги у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку:

- 1 етап – формування орієнтовної основи довільної уваги;
- 2 етап – формування довільної уваги на всіх етапах діяльності в умовах матеріальної або матеріалізованої дії;
- 3 етап – виховання довільної уваги на всіх основних етапах діяльності при поступовому скороченні орієнтовної основи діяльності та наочних опор;
- 4 етап – етап самостійного планування, регулювання і контролю дитиною власних дій з підтримки уваги [3, с. 43].

Висновок. Таким чином, все вищесказане можна підсумувати тим, що тільки в злагодженій роботі всіх учасників педагогічного процесу (вихователів, логопеда, практичного психолога, а також батьків), грамотно організованому розвивальному предметно-просторовому середовищі, буде досягнутий позитивний результат, будуть досягнуті поставлені корекційно-освітні цілі і завдання, які ставить перед собою ЗДО у розвитку уваги дітей дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями.

Список використаної літератури

1. Гецько С. І. Взаємодія дошкільного навчального закладу з батьками дітей з особливими потребами. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закл. освіти : зб. наук. пр., 2011. Вип. 1 (44). С. 71-74.
2. Колесникова Г. И. Специальная психология и педагогика. 2-е издание. Ростов-на-Дону : Феникс, 2010. 410 с.
3. Коррекционно-педагогическая работа в дошкольных учреждениях для детей с нарушениями речи / Под ред. Гаркуша Ю. Ф. Москва : Институт общегуманитарных исследований, 2007. 128 с.
4. Ребер А. Большой толковый психологический словарь : основные термины и понятия по психологии и психиатрии. Москва : Вече. 2001. Т. 1 : А-О. 560 с.
5. Специальная дошкольная педагогика : учебник для студ. учреждений высш. проф. образования под ред. Е. А. Стребелевой. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательский центр «Академия», 2013. 352с.

УДК 373.2.064.1:614.46

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ МАЛОКОМПЛЕКТНОГО ЗДО З СІМ'ЄЮ В УМОВАХ ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО КАРАНТИНУ

Крушельницька Н., здобувач ОС «магістр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Дзеджера К.В.

Постановка проблеми. Світова пандемія, спричинена масовим поширенням коронавірусної інфекції Covid-19, зумовила суттєві зміни у процесі функціонування усіх суспільних інститутів, у тому числі інститутів дошкільної освіти і сім'ї. Під час карантину вони стикаються з низкою проблем, які стосуються запровадження обмежень відносно перебування і організації життєдіяльності дітей у ЗДО та спілкування з батьками, введених задля запобігання поширенню коронавірусної інфекції.

Зазначені обмеження засвідчили необхідність посилення зв'язків ЗДО з родинами, зокрема у напрямі дистанційного інформування батьків про особливості організації безпечного життя дитини, її навчання і виховання в домашніх умовах, що потребує оновлення методичних засад співпраці педагогів із батьками. Відповідно карантинні обставини стали для дорослих учасників освітнього процесу своєрідним тестом на рівень готовності сприяти успішному розвитку дошкільнят, взаємодіяти один з одним в особливих умовах карантину, знаходити нові можливості для співпраці.

Мета статті: висвітлити особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах карантину, спричиненого пандемією Covid-19.

Виклад основного матеріалу. Як засвідчує практика, перебуваючи вдома з дітьми, батьки ще більшою мірою потребують професійної підтримки педагога, ніж тоді, коли їхні діти постійно відвідують дошкільний заклад. Необхідною є допомога педагога і в умовах адаптивного карантину, під час якого суттєво змінюються організаційні аспекти контактування батьків з вихователями та перебування дітей в ДНЗ.

Зокрема потребують допомоги ті батьки, котрі стикнулись із низкою труднощів, а саме:

- нестача досвіду, необхідного для інформування дітей про особливості коронавірусної інфекції та правила протиепідемічної безпеки; організації дозвілля і навчання дітей під час карантину; організації поведінки на вулиці і в місцях перебування інших людей в умовах пандемії тощо;
- брак часу для занять з дошкільниками через зайнятість трудовою діяльністю, завантаженість заняттями під час дистанційного навчання дітей-школярів;
- відсутність бажання дитини-дошкільника займатися з батьками;
- необхідність дотримуватись чіткого режиму занять та відпочинку;

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135